

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN HẢI HƯỜNG

HIỆU QUẢ QUẢN LÝ VÀ SỬ DỤNG KINH PHÍ
SỰ NGHIỆP MÔI TRƯỜNG TẠI TỈNH QUẢNG NINH

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN HẢI HƯỜNG

**HIỆU QUẢ QUẢN LÝ VÀ SỬ DỤNG KINH PHÍ
SỰ NGHIỆP MÔI TRƯỜNG TẠI TỈNH QUẢNG NINH**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60 34 04 10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Bùi Thị Minh Hằng

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan bản Luận văn này là công trình nghiên cứu khoa học, độc lập của tôi. Số liệu và kết quả nghiên cứu trong Luận văn này là trung thực, chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào. Tôi cũng xin cam đoan rằng mọi sự tham khảo cho việc thực hiện Luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả Luận văn

Nguyễn Hải Hùng

LỜI CẢM ƠN

Em xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu trường Đại học Kinh tế và quản trị kinh doanh; Khoa Quản lý đào tạo sau đại học - Trường Đại học Kinh tế và quản trị kinh doanh; Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Quảng Ninh; Chi cục Bảo vệ Môi trường Quảng Ninh, Sở Tài chính tỉnh Quảng Ninh; Sở Kế hoạch và Đầu tư tỉnh Quảng Ninh; Cục Thống kê tỉnh Quảng Ninh, Ủy ban Nhân dân thành phố Hạ Long; Gia đình, bạn bè, đồng nghiệp đã giúp đỡ em trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành Luận văn. Qua thời gian học tập, nghiên cứu và thực hiện Luận văn, em đã trang bị thêm được nhiều kiến thức về mặt lý luận cũng như thực tiễn liên quan đến nội dung nghiên cứu, đáp ứng cho nhu cầu công tác của bản thân.

Đặc biệt em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc sự chỉ bảo, giúp đỡ, hướng dẫn tận tình của cô giáo **TS Bùi Thị Minh Hằng** - Trường Đại học Kinh tế và quản trị kinh doanh cùng toàn thể các thầy, cô giáo đã giúp đỡ em hoàn thành Luận văn./.

Tác giả Luận văn

Nguyễn Hải Hùng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC.....	iii
KÝ HIỆU VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN.....	vi
DANH MỤC BẢNG	viii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	x
MỞ ĐẦU.....	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu của đề tài	2
3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu của đề tài	3
4. Đóng góp của đề tài.....	3
5. Kết cấu luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ QUẢN LÝ VÀ SỬ	
DỤNG NGUỒN KINH PHÍ SỰ NGHIỆP MÔI TRƯỜNG	4
1.1. Tổng quan về chi ngân sách nhà nước cho bảo vệ môi trường.....	4
1.1.1. Tính tất yếu khách quan về chi NSNN cho BVMT	5
1.1.2. Một số khái niệm về sự nghiệp môi trường, KPSNMT	6
1.1.3. Quản lý kinh phí sự nghiệp môi trường	7
1.1.4. Vai trò của kinh phí sự nghiệp môi trường	13
1.2. Hiệu quả quản lý, sử dụng kinh phí sự nghiệp môi trường và các nhân tố	
ảnh hưởng đến hiệu quả quản lý, sử dụng KPSNMT	15
1.2.1. Hiệu quả quản lý và sử dụng kinh phí sự nghiệp môi trường	15
1.2.2. Các nhân tố ảnh hưởng đến hiệu quả quản lý và sử dụng kinh phí sự	
nghiệp môi trường.....	16
1.3. Kinh nghiệm về chi NSNN cho BVMT của quốc tế và ở Việt Nam	18
1.3.1. Kinh nghiệm về chi NSNN cho BVMT của quốc tế.....	18
1.3.2. Kinh nghiệm về chi KPSNMT ở Việt Nam	20
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	23
2.1. Câu hỏi nghiên cứu.....	23
2.2. Phương pháp thu thập số liệu	23

2.3. Phương pháp phân tích số liệu	23
2.3.1. Phương pháp thống kê mô tả.....	23
2.3.2. Phương pháp so sánh.....	23
2.3.3. Phương pháp phân tích chi phí - lợi ích	24
2.3.4. Phương pháp lấy ý kiến chuyên gia	25
2.4. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu	26
Chương 3: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ VÀ SỬ DỤNG	
KINH PHÍ SỰ NGHIỆP MÔI TRƯỜNG TẠI TỈNH QUẢNG NINH	29
3.1. Điều kiện tự nhiên và tình hình phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Quảng Ninh	29
3.1.1. Đặc điểm, khái quát về điều kiện tự nhiên tỉnh Quảng Ninh	29
3.1.2. Tình hình phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2008- 2013 ...	31
3.2. Thực trạng công tác bảo vệ môi trường của tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2008- 2013	33
3.2.1. Tóm tắt hiện trạng môi trường	33
3.2.2. Công tác quản lý môi trường.....	34
3.2.3. Đánh giá chung.....	36
3.3. Thực trạng quản lý và sử dụng kinh phí sự nghiệp môi trường của Việt Nam giai đoạn 2008- 2013.....	37
3.3.1. Chi ngân sách nhà nước cho hoạt động sự nghiệp môi trường	37
3.3.2. Mức phân bổ KPSNMT ở Bộ, ngành Trung ương và địa phương.....	40
3.3.3. Nội dung chi KPSNMT ở các Bộ, ngành Trung ương và Địa phương.....	44
3.3.4. Đánh giá chung tình hình chi sự nghiệp môi trường ở Việt Nam giai đoạn 2008- 2013	45
3.4. Thực trạng công tác quản lý, sử dụng kinh phí sự nghiệp môi trường của Quảng Ninh giai đoạn 2008- 2013	45
3.4.1. Nguồn tài chính cho công tác bảo vệ môi trường của tỉnh Quảng Ninh.....	45
3.4.2. Mức chi kinh phí sự nghiệp môi trường.....	47
3.4.3. Nguồn thu bổ sung cho nguồn kinh phí sự nghiệp môi trường.....	50
3.4.4. Phân bổ kinh phí sự nghiệp môi trường	56
3.4.5. Mục đích chi.....	60
3.4.6. Công tác lập dự toán, quyết toán	66

3.4.7. Công tác phối hợp và quản lý kinh phí sự nghiệp môi trường	71
3.5. Đánh giá chung về công tác quản lý và sử dụng kinh phí sự nghiệp môi trường tại Quảng Ninh giai đoạn 2008 - 2013	75
3.5.1. Kết quả đạt được.....	75
3.5.2. Những tồn tại, hạn chế, khó khăn.....	80
3.5.3. Nguyên nhân tồn tại, khó khăn.....	82
Chương 4: MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ VÀ SỬ DỤNG KINH PHÍ SỰ NGHIỆP MÔI TRƯỜNG TẠI TỈNH QUẢNG NINH	83
4.1. Định hướng phát triển kinh tế xã hội của tỉnh Quảng Ninh đến năm 2020 và yêu cầu đối với bảo vệ môi trường.....	83
4.1.1. Quan điểm phát triển	83
4.1.2. Mục tiêu phát triển.....	84
4.1.3. Định hướng phát triển về lĩnh vực bảo vệ môi trường	84
4.2. Định hướng công tác quản lý môi trường của tỉnh Quảng Ninh đến năm 2015 ...	86
4.2.1. Mục tiêu tổng quát.....	86
4.2.2. Nhiệm vụ trọng tâm.....	86
4.3. Một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý và sử dụng kinh phí sự nghiệp môi trường của Quảng Ninh.....	87
4.3.1. Tăng tỷ lệ chi sự nghiệp môi trường	87
4.3.2. Tăng cường huy động các nguồn tài chính từ cộng đồng, doanh nghiệp (huy động nguồn xã hội hoá)	88
4.3.3. Ban hành các văn bản quy định về quản lý và sử dụng kinh phí sự nghiệp môi trường cụ thể tại địa phương	88
4.3.4. Phân bổ mức chi	89
4.3.5. Xây dựng quy trình quản lý và sử dụng kinh phí sự nghiệp môi trường	92
4.3.6. Bồi dưỡng kiến thức về quản lý kinh phí sự nghiệp môi trường cho cơ quan quản lý Tài nguyên và Môi trường địa phương.....	94
KẾT LUẬN.....	96
TÀI LIỆU THAM KHẢO	97
PHỤ LỤC	101

KÝ HIỆU VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN

BTC	Bộ Tài chính
BTN&MT	Bộ Tài nguyên và Môi trường
BVMT	Bảo vệ môi trường
CBA	Phương pháp phân tích lợi ích- chi phí
CP	Chính phủ
CPI	Chỉ số giá tiêu dùng
CTMTQG	Chương trình mục tiêu quốc gia
CTNH	Chất thải nguy hại
ĐMC	Đánh giá môi trường chiến lược
ĐTM	Đánh giá tác động môi trường
ĐTPT	Đầu tư phát triển
GDP	Tổng sản phẩm nội địa
KCN	Khu công nghiệp
KPSNMT	Kinh phí sự nghiệp môi trường
KTXH	Kinh tế- xã hội
NĐ	Nghị định
NN&PTNT	Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn
NQ	Nghị quyết
NSDP	Ngân sách địa phương
NSNN	Ngân sách nhà nước
NSTW	Ngân sách Trung ương
ODA	Hỗ trợ phát triển chính thức
PTBV	Phát triển bền vững
QĐ	Quyết định
QLMT	Quản lý môi trường
QLNN	Quản lý Nhà nước
QLNN về MT	Quản lý Nhà nước về Môi trường
SNMT	Sự nghiệp môi trường
STC	Sở Tài chính

STN&MT	Sở Tài Nguyên và Môi trường
TN&MT	Tài Nguyên và Môi trường
TP	Thành phố
TTLT	Thông tư liên tịch
TW	Trung ương
UBND	Ủy ban Nhân dân
Vinacomin	Tập đoàn Công nghiệp than- Khoáng sản Việt Nam
XDCB	Xây dựng cơ bản

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3.1: Tốc độ tăng trưởng kinh tế, tổng sản phẩm nội địa (GDP), chỉ số giá tiêu dùng (CPI) của Quảng Ninh giai đoạn 2008-2013	32
Bảng 3.2: Tình hình thu, chi ngân sách tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2008-2013	33
Bảng 3.3: Tình hình phân bổ và thực hiện ngân sách sự nghiệp môi trường của Việt Nam giai đoạn 2006-2011	38
Bảng 3.4: Dự toán chi ngân sách SNMT Trung ương giai đoạn 2007 - 2010	40
Bảng 3.5: Tình hình phân bổ và thực hiện KPSNMT ở cấp địa phương giai đoạn 2007 - 2011	42
Bảng 3.6: Tổng hợp tỷ lệ kinh phí SNMT so với tổng chi ngân sách năm 2011 của một số tỉnh, thành phố	42
Bảng 3.7: Tổng hợp một số nguồn kinh phí chi cho bảo vệ môi trường ở Quảng Ninh giai đoạn 2008-2013	46
Bảng 3.8: Phân bổ kinh phí sự nghiệp môi trường của tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2008-2013	48
Bảng 3.9: Tỷ lệ phân bổ kinh phí sự nghiệp môi trường cho cấp tỉnh, huyện năm 2012, 2013 (từ nguồn KPSNMT do cấp tỉnh quản lý)	48
Bảng 3.10: So sánh mức chi kinh phí sự nghiệp môi trường với chi NSNN của tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2008 -2013	49
Bảng 3.11: Tổng thu, chi nguồn thu phí bảo vệ môi trường đối với hoạt động khoáng sản của tỉnh Quảng Ninh từ năm 2008-2012	52
Bảng 3.12: Tổng thu, chi phí thẩm định báo cáo đánh giá tác động môi trường tỉnh Quảng Ninh từ năm 2008 - 2013	53
Bảng 3.13: Tổng thu, chi phí bảo vệ môi trường đối với nước thải công nghiệp tỉnh Quảng Ninh từ năm 2008 - 2013	54
Bảng 3.14: Quyết toán thu phí vệ sinh môi trường của Quảng Ninh năm 2010, 2011, 2012	55
Bảng 3.15: Tỷ lệ phân bổ KPSNMT của tỉnh Quảng Ninh cho cấp tỉnh, cấp huyện giai đoạn 2008-2011	57